

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

KOMISJONI TEATIS

Suunised Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Ühtekuuluvusfondist ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist antava abi jaoks vastu võetud rakenduskavade ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA II) kohaste piiriülese koostöö programmide lõpetamise kohta (2014–2020)

(2022/C 474/01)

Käesoleva komisjoni teatisega asendatakse komisjoni teatis, mis on varem avaldatud 14. oktoobri 2021. aasta *Euroopa Liidu Teatajas* C 417.

Võttes arvesse, kui oluline on Euroopa Regionaalarengu Fondist (sealhulgas koostööprogrammide Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alusel), Euroopa Sotsiaalfondist, Ühtekuuluvusfondist ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist programmitöö perioodiks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 antava abi saamiseks heakskiidetud rakenduskavade, sealhulgas REACT-EU vahenditest abi saavate rakenduskavade õigeaegne ja tõhus lõpetamine, on vaja anda nõuetekohased suunised kõnealuste rakenduskavade lõpetamise kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ ja selle alusel vastu võetud üldkohaldatavate õigusaktidega.

Käesolevad suunised hõlmavad ka ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA II) kohaseid piiriülese koostöö programme. IPA rakenduse määruses viidatakse üldiselt ühissätete määrusele või konkreetselt selle teatavatele sätetele. Seepärast kohaldatakse käesolevaid suuniseid ka IPA II piiriülese koostöö programmide suhtes, kui ei ole sätestatud teisiti.

Programmitöö perioodide 2000–2006 ja 2007–2013 lõpetamise kogemust silmas pidades pakutakse suunistes välja lihtsustatud menetlused, mille eesmärk on tugineda eelmiste perioodide lõpetamise käigus kindlaks tehtud parimatele tavadele.

Suunistes võetakse arvesse enneolematut COVID-19 kriisi 2020. ja 2021. aastal ning Venemaa Föderatsiooni sõjalist agressiooni Ukraina vastu 24. veebruaril 2022 ning sellega seotud mõju programmi rakendamisele.

Suuniste eesmärk on hõlbustada lõpetamisprotsessi meetodilise raamistiku abil, mille kohaselt peaks lõpetamistoimingu käigus täitma liidu täitmata eelarvelised kulukohustused, nii et liikmesriigile tehakse rakenduskava lõppmakse ja/või vabastatakse ta kulukohustustest või nõutakse tagasi komisjoni poolt liikmesriigile põhjendamatult makstud summad.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320, edaspidi „ühissätete määrus“).

Raamatupidamisarvestuse iga-aastase kontrollimise ja heakskiitmise süsteemiga on algatatud märkimisväärselt lihtsam lõpetamismenetlus. Seepärast peaks rakenduskava täielik lõpetamine põhinema ainult viimase aruandeaastaga seotud dokumentidel ja rakendamise lõpparuandel või viimasel rakendamise aastaaruandel.

VASTUTUSE VÄLISTAMINE

Selle töödokumendi on koostanud komisjoni talitused. Selles antakse kohaldatava ELi õiguse alusel tehnilisi suuniseid kolleegidele ja asutustele, kes on seotud Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi tegevuse lõpetamisega. Need suunised ei piira Euroopa Kohtu ja Üldkohtu tõlgendusi.

Sisukord

1. ÜLDPÕHIMÕTTED	4
2. ENNETÄHTAEGSE LÕPETAMISE VÕIMALUS	4
3. ETTEVALMISTUSED LÕPETAMISEKS	5
3.1. Programmide muutmine	5
3.2. Suurprojektide esitamine / suurprojektidest teatamine ja nende muutmine	5
4. FINANTSJUHTIMINE	6
4.1. Kulukohustustest vabastamine	6
4.2. Esialgsete ja iga-aastaste eelmaksete kontrollimine ja heakskiitmine	6
4.3. Lõppmakse arvutamine	6
4.4. Üledeklareerimine	7
5. NÄITAJAD JA TULEMUSRAAMISTIK LÕPETAMISEL	8
5.1. Väljundnäitajate saavutamise väärtustest teatamine	9
5.2. Tulemusraamistiku mõju lõpetamisele	9
6. TEGEVUSTE ETAPIPÕHINE ELLUVIIMINE KAHE PROGRAMMITÖÖ PERIOODI JOOKSUL	10
7. MITTETOIMIVAD TEGEVUSED	12
8. TEGEVUSED, MIDA MÕJUTAVAD RIIKLIKUD UURIMISED VÕI MIS ON PEATATUD KOHTUMENETLUSE VÕI HALDUSKAEBUSEGA, MILLEL ON PEATAV TOIME	13
9. KULUD, MIDA MÕJUTAVAD KÄIMASOLEVAD OLAFI UURIMISED JA ARUANDED VÕI KOMISJONI VÕI EUROOPA KONTROLLIKOJA AUDITID	14
10. ÕIGUSNORME RIKKUVAD KULUD	14
10.1. Õigusnorme rikkuvate summade käsitlemine viimasel aruandeaastal	14
10.2. Sissenõutavad ja sissenõutamatud summad	14
10.3. Õigusnormide rikkumise oht, mille tõttu peavad programmi haldavad asutused komisjonile juba deklareeritud kulusid uuesti tõendama	15
10.4. Pärast lõpetamist sissenõutavad summad	15

11. LÕPETAMISDOKUMENTIDE ESITAMINE	16
11.1. Lõpetamisdokumentide esitamise tähtaeg	16
11.2. Lõpetamisdokumentide muutmine pärast nende esitamistähtaega	16
11.3. Dokumentide kättesaadavus	16
12. LÕPETAMISDOKUMENTIDE SISU	17
12.1. Rakendamise lõpparuanne	17
12.1.1. Aruanded suurprojektide kohta	18
12.1.2. Vastuvõtmine ja tähtajad	18
12.2. Raamatupidamisaruanded	18
12.2.1. Kontrollimine ja heakskiitmine	18
12.3. Liidu vahendite haldaja kinnitus ja iga-aastane kokkuvõttev aruanne	19
12.4. Auditirvamus ja auditeerimise aastaaruanne	19
12.4.1. Rahastamisvahendid	19
12.4.2. Andmete usaldusvärsus	20
12.4.3. Toetusesaajatele makstud avaliku sektori kulud	20
13. LÕPPMAKSE TEGEMINE	20
14. SEADUSLIKKUSE JA KORREKTSUSEGA SEOTUD KÜSIMUSED	20
I LISA	21
II LISA	22
III LISA	23
IV LISA	24

1. ÜLDPÕHIMÕTTED

Rakenduskavad Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“) ⁽¹⁾ (sealhulgas koostööprogrammid Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alusel) ⁽²⁾, Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi „ESF“) ⁽³⁾, Ühtekuuluvusfondi ⁽⁴⁾ (edaspidi „fondid“) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (edaspidi „EMKF“) ⁽⁵⁾ alusel, mida rakendatakse kooskõlas ühissätete määrusega programmitööperioodil 2014–2020 ⁽⁶⁾, samuti piiriülesed koostööprogrammid ühinemisele abi rahastamisvahendi (IPA II) alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 231/2014 ⁽⁷⁾ alusel, mida rakendati vastavalt komisjoni IPA II rakendusmäärusele (EL) nr 447/2014 ⁽⁸⁾, lõpetatakse vastavalt käesolevatele suunistele.

Selliste rakenduskavade lõpetamise käigus täidetakse liidu täitmata eelarvelised kulukohustused, nii et liikmesriigile tehakse rakenduskava lõppmakse ⁽¹⁰⁾ ⁽¹¹⁾ ja/või vabastatakse liikmesriik kulukohustusest või nõutakse tagasi komisjoni poolt liikmesriigile põhjendamatult makstud summad. Rakenduskavade lõpetamine ei piira komisjoni õigust kehtestada ühissätete määruse asjakohaste sätete alusel finantskorrektsioone.

2. ENNETÄHTAEGSE LÕPETAMISE VÕIMALUS

Liikmesriigid võivad taotleda rakenduskava ennetähtaegset lõpetamist, tingimusel et nad on ellu viinud kõik programmi rakendamise seotud tegevused. Sel eesmärgil tuleks programmi viimaseks aruandeaastaks pidada 1. juulist 2023 kuni 30. juunini 2024 kestvale aruandeaastale eelnenud aruandeaastat. Kui komisjon taotluse

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1299/2013 erisätete kohta, mis käsitlevad Euroopa Regionaalarengu Fondist toetuse andmist Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgil (ELT L 347, 20.12.2013, lk 259).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 470).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1300/2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1084/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 281).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

⁽⁶⁾ Kooskõlas ühissätete määruse artikli 92b lõike 8 teise lõiguga, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrusega (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT-EU) (ELT L 437, 28.12.2020, lk 30), hõlmavad programmid, millele liikmesriigid eraldavad REACT-EU vahendeid, ajavahemikku kuni 31. detsembrini 2022, kui kõnealuse artikli lõikest 4 ei tulene teisiti.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 231/2014, 11. märts 2014, millega luuakse ühinemisele abi rahastamisvahend (IPA II) (ELT L 77, 15.3.2014, lk 11, edaspidi „IPA II määrus“).

⁽⁸⁾ Komisjoni 2. mai 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 447/2014, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 231/2014 (millega luuakse ühinemisele abi rahastamisvahend (IPA II)) rakendamise erieeskirju (ELT L 132, 3.5.2014, lk 32, edaspidi „IPA II rakendusmäärus“).

⁽¹⁰⁾ Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames ERFist toetatavate koostööprogrammide ja IPA II raames toetatavate piiriülese koostöö programmide puhul tuleks käesolevates suunistes nimetatud „liikmesriiki“ mõista kui liikmesriiki, kus asub korraldusasutus.

⁽¹¹⁾ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (ELT C 384I, 12.11.2019, lk 1) (edaspidi „väljaastumisleping“) artikli 138 lõike 1 kohaselt kohaldatakse selliste liidu programmide ja meetmete rakendamisel, mis on 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku või varasemate finantsperspektiivide raames kulukohustustega seotud, Ühendkuningriigi suhtes pärast 31. detsembrit 2020 kuni liidu programmide ja meetmete lõppemiseni jätkuvalt liidu õigust, sealhulgas finantskorrektsioone ning raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlust käsitlevaid õigusnorme, välja arvatud juhul, kui ühiskomitee on võtnud vastu väljaastumislepingu artikli 138 lõike 5 kohased tehnilised meetmed. Tuleb siiski märkida, et käesolevate suuniste REACT-EU vahendeid käsitlevaid sätteid ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes, nagu on sätestatud ühissätete määruse artikli 154 viiendas lõigus, mida on muudetud määrusega (EL) 2020/2221.

rahuldab, peab liikmesriik esitama ühissätete määruse artiklis 141 sätestatud lõpetamisdokumendid (edaspidi „lõpetamisdokumendid“) ⁽¹²⁾ asjaomasele aruandeaastale järgneva aasta 15. veebruariks. Ennetähtaegsel lõpetamisel tuleks järgida kõiki kehtestatud lõpetamiseskirju.

3. ETTEVALMISTUSED LÕPETAMISEKS

3.1. Programmide muutmine

Selleks et tagada programmide nõuetekohane rakendamine ja õigeaegne lõpetamiseks ettevalmistamine, peaksid liikmesriigid esitama 30. septembriks 2023 taotlused programmide läbivaatamiseks, ⁽¹³⁾ sealhulgas rahastamiskavade muutmiseks, et kanda vahendeid üle sama programmi prioriteetsete suundade vahel sama piirkondliku kategooria ja sama fondi raames. See võimaldab otsused vastu võtta enne rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäeva (31. detsember 2023). Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile muudetud finantstabelid mitteoluliste ümberpaigutuste kohta vastavalt ühissätete määruse artikli 30 lõigetele 5 ja 6 ⁽¹⁴⁾ ning kaasrahastamismääruga seotud muudatuste kohta vastavalt ühissätete määruse artikli 30 lõikele 7 ⁽¹⁵⁾ enne rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäeva, 31. detsembrist 2023.

IPA II kohaseid piiriülese koostöö programme muudetakse vastavalt IPA II rakendusmääruse artikli 31 lõikele 5. Komisjoni ametlikku otsust nõudvad programmimuudatused tuleks esitada 30. septembriks 2023. Prioriteetide vahelise ümberpaigutamise suhtes kohaldatakse IPA II rakendusmääruse artikli 31 lõiget 5A. Sellistest ümberpaigutustest tuleks teatada 31. detsembriks 2023.

Ühissätete määruse artiklis 92a ⁽¹⁶⁾ osutatud REACT-EU vahendite ümberpaigutamist ERFi ja ESFi vahel saab ühissätete määruse artikli 92b lõike 5 kümnenda lõigu ⁽¹⁷⁾ kohaselt kohaldada üksnes rahastamiskava jooksva aasta või tulevaste aastate suhtes. Kõik taotlused rahastamiskavade muutmiseks, mis mõjutavad 2021. ja 2022. aasta programmitööks ettenähtud vahendeid ja hõlmavad vahendite ümberpaigutamist ERFi ja ESFi vahel, tuleks esitada vastava aasta 15. novembriks, et oleks piisavalt aega võtta otsused vastu enne 31. detsembrist. Asjaomase aasta iga-aastaseid eelarvelisi kulukohustusi ei saa muuta pärast kõnealuse aasta 31. detsembrist.

3.2. Suurprojektide esitamine / suurprojektidest teatamine ja nende muutmine ⁽¹⁸⁾

Kuna suurprojektid hõlmavad märkimisväärset osa fondidest ja on seetõttu programmide üldise tulemuslikkuse seisukohast olulised, peaksid liikmesriigid esitama suurprojektide heakskiitmise või muutmise taotluse või teatise 30. septembriks 2023. See võimaldab otsused vastu võtta enne rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäeva (31. detsember 2023).

Suurprojektide esitamisel ja neist teatamisel tuleb järgida ühissätete määruse artiklites 102 ja 103 sätestatud menetlusi ning ühissätete määruse artiklis 101, komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/207 ⁽¹⁹⁾ ja komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 1011/2014 ⁽²⁰⁾ sätestatud teabenõudeid.

⁽¹²⁾ Ühissätete määruse artiklit 141 kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

⁽¹³⁾ Ühissätete määruse artikli 30 lõige 1.

⁽¹⁴⁾ Muudetud 30. märtsi 2020. aasta määrusega (EL) 2020/460 ja FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039.

⁽¹⁵⁾ Muudetud FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039.

⁽¹⁶⁾ Muudetud määrusega (EL) 2020/2221.

⁽¹⁷⁾ Muudetud määrusega (EL) 2020/2221.

⁽¹⁸⁾ Suurprojektid ei ole seotud EMKFist toetatavate programmidega. Euroopa territoriaalse koostöö ja IPA II programmid ei ole toetanud suurprojekte.

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 20. jaanuari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/207, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 üksikasjalikud rakenduseeskirjad eduaruannete, suurprojektide kohta teabe esitamise, ühise tegevuskava, majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seotud rakendusaruannete, vahendite haldaja kinnituse, auditistrateegia, auditiarvamuse ja auditeerimise aastaaruande vormide ning kulude ja tulude analüüsimise meetoodika kohta ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1299/2013 üksikasjalikud rakenduseeskirjad Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgiga seotud rakendusaruannete vormi kohta (ELT L 38, 13.2.2015, lk 1).

⁽²⁰⁾ Komisjoni 22. septembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1011/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 üksikasjalikud rakenduseeskirjad komisjonile teatava teabe esitamise vormide kohta ning toetusesaajate ning korraldusasutuste, sertifitseerimisasutuste, auditeerimisasutuste ja vahendusasutuste vahelise teabevahetuse korra kohta (ELT L 286, 30.9.2014, lk 1).

Suurprojektide muutmise taotluste puhul tuleb järgida sama menetlust, mida kasutati esmasel teavitamisel või komisjonile esitamisel (vastavalt ühissätete määruse artikli 102 lõige 1 või lõige 2). Suurprojektide muudatused hõlmavad etapiviisilisi taotlusi, programmitöö perioodil 2014–2020 veel lõpule viimata suurprojektide muudatusi ja suurprojektide tühistamist.

4. FINANTSJUHTIMINE

4.1. Kulukohustustest vabastamine

Programmitöö perioodi viimase aastaga seotud kasutamata kulukohustused vabastatakse lõpetamise käigus ⁽²¹⁾. See osa kulukohustustest, mis on 31. detsembril 2023 endiselt avatud, vabastatakse, kui komisjonile ei ole lõpetamisdokumente esitatud 15. veebruariks 2025 või komisjoni antud ajapikenduse korral 1. märtsiks 2025 ⁽²²⁾.

Vastavalt ühissätete määruse artikli 92b lõike 8 teisele lõigule ⁽²³⁾ hõlmavad rakenduskavad, millele liikmesriigid eraldavad REACT-EU vahendeid, ajavahemikku, mis kestab kuni 31. detsembrini 2022, arvestades kõnealuse artikli lõiget 4. REACT-EU vahendite kasutamata kulukohustused vabastatakse samuti rakenduskavade lõpetamise käigus ⁽²⁴⁾.

4.2. Esialgsete ja iga-aastaste eelmaksete kontrollimine ja heakskiitmine

Esialgse eelmaksena makstud summad kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest välja hiljemalt programmi lõpetamisel ⁽²⁵⁾. Sama kehtib ka REACT-EU vahenditest tehtud täiendavate eelmaksete kohta ⁽²⁶⁾.

Esialgsete eelmaksetena makstud summasid saab kontrollida ja heaks kiita ainult seoses deklareeritud rahastamiskõlblike kuludega. Esialgsete eelmaksete kontrollimine ja heakskiitmine võib siiski alata niipea, kui programm saab maksete kaudu fondide maksimaalse toetuse, mis on sätestatud programmi heakskiitmist käsitlevas komisjoni otsuses. Sellisel juhul kasutab komisjon raamatupidamisarvestuses sisalduvaid rahastamiskõlblike kulusid pärast fondidest ja EMKFist makstava summa arvutamist kõigepealt iga-aastaste eelmaksete väljakandmiseks ning seejärel jätkab komisjon esialgsete eelmaksete väljakandmisega. Väljakandmine toimub programmide, fondide ja piirkonnakategooriate kaupa pärast raamatupidamisarvestuse heakskiitmist.

Summad, mida komisjon ei ole 2020. aastal seoses 2020. aastal esitatud raamatupidamisarvestusega tagasi nõudnud, kantakse lõpetamisel raamatupidamisarvestusest välja või nõutakse tagasi ⁽²⁷⁾. Neid summasid võetakse arvesse programmi lõppmakse arvutamisel.

4.3. Lõppmakse arvutamine

Nagu mis tahes muu aruandeaasta puhul, hüvitab komisjon viimasel aruandeaastal 90 % liikmesriigi taotletud summast, kohaldades vahemaksetaotlustesse kantud prioriteedi kaasrahastamismäära kõnealuse prioriteediga seotud rahastamiskõlblike kulude suhtes, tingimusel et rakenduskavas on olemas kulukohustused ja vabad vahendid on kättesaadavad.

Komisjon määrab fondidest ja EMKFist viimasel aruandeaastal tasumisele kuuluva summa kooskõlas ühissätete määruse artikliga 139. Ühissätete määruse artikli 139 lõikes 6 on sätestatud, et komisjon arvutab heakskiidetud raamatupidamise aastaaruannete alusel fondidest ja EMKFist aruandeaastal tasumisele kuuluva summa, võttes arvesse nii arvestuskannete summat kui ka komisjoni poolt selle aruandeaasta jooksul tehtud maksete kogusummat.

⁽²¹⁾ Ühissätete määruse artikli 86 lõige 2; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 4 alusel.

⁽²²⁾ Ühissätete määruse artikli 86 lõige 4 ja artikli 136 lõige 2; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 4 alusel.

⁽²³⁾ Muudetud määrusega (EL) 2020/2221.

⁽²⁴⁾ Määrusega (EL) 2020/2221 muudetud ühissätete määruse artikli 92b lõike 5 viies lõik.

⁽²⁵⁾ Ühissätete määruse artikkel 82; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II määruse artikli 46 lõike 2 alusel.

⁽²⁶⁾ Määrusega (EL) 2020/2221 muudetud ühissätete määruse artikli 92b lõike 7 kolmas lõik.

⁽²⁷⁾ 30. märtsi 2020. aasta määrusega (EL) 2020/460 muudetud ühissätete määruse artikli 139 lõige 7; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II määruse artikli 46 lõike 5 alusel.

Pärast fondidest ja EMKFist tasumisele kuuluva summa arvutamist kiidab komisjon heaks iga-aastased ja/või esialgsed eelmaksud. Kooskõlas ühissätete määruse artikli 139 lõike 7 teise lõiguga⁽²⁸⁾ ei esita komisjon sissenõudekorraldust 2020. aastal raamatupidamise aastaaruannete alusel sissenõutavate summade kohta – need summad tasaarvestatakse või nõutakse sisse programmi lõpetamisel.

Kooskõlas ühissätete määruse artikli 130 lõikega 3⁽²⁹⁾ ei tohi fondide või EMKFi toetus iga prioriteedi lõppmaksena ületada

- prioriteedi tasandil iga fondi ja piirkonnakategooria kohta
  - rohkem kui 15 % võrra fondide või EMKFi toetust igale prioriteedile fondi ja piirkonnakategooria kohta, nagu on sätestatud komisjoni otsuses, millega rakenduskava heaks kiidetakse;
- programmi tasandil
  - deklareeritud rahastamiskõlblikke avaliku sektori kulusid või
  - iga fondi ja piirkonnakategooria toetust igale rakenduskavale, nagu on sätestatud komisjoni otsuses, millega rakenduskava heaks kiidetakse, olenevalt sellest, kumb on väiksem.

REACT-EU vahendid moodustavad sihtotstarbelise välistulu, mida kasutatakse kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 2018/1046 artikli 21 lõikega 1⁽³⁰⁾ teatavate kulukategooriate rahastamiseks. REACT-EU vahendeid hoitakse teatavatel eelarveridadel – REACT-EUga mitteseotud ERFi ja ESFi eelarveridadest eraldi. Seetõttu ei ole võimalik kohaldada nendevahelist paindlikkust 15 % ulatuses, kuna see tähendaks eelarvelise kulukohustuse muutmist pärast selle võtmise aastat. Selle tulemusena kohaldatakse REACT-EU puhul paindlikkust 15 % ulatuses ainult sama fondi REACT-EU prioriteetide vahel sama kava raames, näiteks kahe REACT-EU ERFi prioriteedi vahel.

Maksmisele kuuluv / sissenõutav summa, mis on arvatud vastavalt eespool selgitatud eeskirjadele, moodustab rakenduskava lõppmaksu.

Näide 15 % paindlikkuse ja avaliku sektori kulude ülemmäära kohaldamise kohta programmi lõppmaksu arvutamisel on esitatud käesolevate suuniste IV lisas.

4.4. Üledeklareerimine

Üledeklareerimine on liikmesriikide tava deklareerida komisjonile rahastamiskõlblikke kulusid, mis ületavad komisjoni rakenduskava heakskiitmist käsitlevas otsuses sätestatud fondide toetuse maksimummäära.

Kuna maksetaotlused on kumulatiivsed ainult konkreetse aruandeaasta jooksul, siis juhul, kui prioriteet saavutab enne viimast aruandeaastat rakenduskava heakskiitmist käsitlevas komisjoni otsuses sätestatud fondist saadava toetuse maksimummäära, ei kanta komisjonile deklareeritud kulusid, mis ületavad kõnealust prioriteedile ettenähtud fondist saadava toetuse maksimummäära, üle järgmisesse aruandeaastasse.

Seetõttu võivad sertifitseerimisasutused otsustada, et nende aruandeaasta raamatupidamissüsteemi kantud summad deklareeritakse komisjonile järgmisel aruandeaastal või lõpetamise eesmärgil ka viimasel aruandeaastal.

⁽²⁸⁾ Muudetud 30. märtsi 2020. aasta määrusega (EL) 2020/460.

⁽²⁹⁾ Muudetud 23. aprilli 2020. aasta määrusega (EL) 2020/558 ja FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039. kohaldatakse IPA II suhtes IPA II määruse artikli 46 lõike 2 alusel.

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1, edaspidi „finantsmäärus“).

Eespool nimetatud arvesse võttes ja juhul, kui liikmesriigid soovivad, et viimasel aruandeaastal oleks võimalik teha toetuse maksimummäära ületavaid kulusid, võiksid nad hoiduda komisjonile kõnealuste kulude deklareerimisest mis tahes aruandeaastal enne viimast aruandeaastat ning kasutada neid kulusid programmi vajaduste jaoks. Liikmesriigid võivad kaaluda toetuse maksimummäära ületavate kulude deklareerimist ainult viimasel aruandeaastal, välja arvatud juhul, kui

- nad peavad need kulud deklareerima varasemal aruandeaastal, et asendada tuvastatud õigusnorme rikkuvad summad (mis jäävad fondidest või EMKFist prioriteetsele suunale antava toetuse piiresse), või
- nad muudavad programmi rahastamiskava, et suurendada üledeklareeritud prioriteedi jaoks fondidest või EMKFist saadavat toetust kooskõlas programmi muutmisel kohaldatavate eeskirjadega.

Kui toetuse maksimummäära ületavaid kulusid ei ole vaja enne viimast aruandeaastat, deklareeriks liikmesriigid sellised kulud, sealhulgas eelmiste aruandeaastate jooksul toetusesaajate kantud ja makstud kulud, komisjonile alles viimasel aruandeaastal (või varasemas etapis, kui liikmesriik otsustab rakenduskava ennetähtaegselt lõpetada). Viimasel aruandeaastal komisjonile deklareeritud toetuse maksimummäära ületavaid kulusid võetakse arvesse rakenduskava lõpetamise ajal ja pärast lõpetamist, et asendada õigusnorme rikkuvad summad (mis deklareeritakse mis tahes aruandeaastal, sealhulgas viimasel aruandeaastal) ja tagada ühissätete määruse artikli 130 lõike 3⁽³¹⁾ kohane 15 % paindlikkus. Ilma et see piiraks ühissätete määruse artikli 145 lõike 7⁽³²⁾ kohaldamist, võivad liikmesriigid asendada õigusnorme rikkuvad summad, mis avastatakse pärast viimase aruandeaasta raamatupidamise aastaaruande esitamist / pärast lõpetamist, kasutades toetuse maksimummäära ületavaid kulusid.

5. NÄITAJAD JA TULEMUSRAAMISTIK LÕPETAMISEL

EMKFi puhul tuleb lõpetamisel näitajate andmed esitada programmi rakendamise viimases aastaaruandes, kasutades selleks komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1362/2014⁽³³⁾ lisas esitatud näidistabeleid 1, 2 ja 3.

EMKFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi lõpetamisel tuleb väljund- ja tulemusnäitajate andmed esitada kava rakendamise lõpparuandes, kasutades selleks komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 V lisa⁽³⁴⁾ esitatud näidistabeleid 1, 2, 3 ja 4. Veerus „Märkused“ peaksid liikmesriigid (vajaduse korral) selgitama 2023. aasta saavutuste väärtusi, eelkõige juhul, kui need erinevad oluliselt seatud eesmärkidest (st kõrvalekalle üle 20 %). Tulemusraamistiku jaoks valitud näitajate andmed tuleb esitada komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 V lisa⁽³⁵⁾ tabelis 5.

Liikmesriigid peavad rakendamise lõpparuandesse lisama näitajate kohta järgmise teabe:

- kumulatiivsed (ESFi puhul iga-aastased) väljund- ja tulemusnäitajate väärtused 2023. aastani (kaasa arvatud). ERFi ja Ühtekuuluvusfondi väljundnäitajate ning ESFi väljund- ja tulemusnäitajate puhul on väärtused seotud rakenduskavast kaasrahastatavate tegevustega;
- kõik probleemid, mis mõjutavad rakenduskava tulemuslikkust, sealhulgas eesmärkide saavutamist;
- (ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul) rakenduskavade tulemusnäitajate 2023. aasta väärtused, mis on statistikapõhised või esitatud kindlate prioriteetidega seotud teabeallikate (nt uuringud) abil kindlatel ajahetkedel. Sellised väärtused peavad hõlmama rakenduskava toetust ja muude tegurite toetust. Need on seotud kõigi võimalike toetusesaajatega (sama analüüsiüksus, mis algtaseme määratlemisel).

⁽³¹⁾ Muudetud 23. aprilli 2020. aasta määrusega (EL) 2020/558 ja FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039.

⁽³²⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

⁽³³⁾ Komisjoni 18. detsembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1362/2014, millega kehtestatakse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist rahastatavates rakenduskavades tehtavate teatavate muudatuste heakskiitmise lihtsustatud menetluse eeskirjad ja nende rakenduskavade rakendamise aastaaruannete vormi ja esitamist käsitlevad eeskirjad (ELT L 365, 19.12.2014, lk 124).

⁽³⁴⁾ Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 X lisa tabelid 1 ja 2 Euroopa territoriaalse koostöö ja IPA II kohta (vastavalt IPA II rakendusmääruse artikli 42 lõikele 1).

⁽³⁵⁾ Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 X lisa tabel 3 Euroopa territoriaalse koostöö ja IPA II kohta.

Liikmesriikidel ei soovitata eesmärgi pärast 2022. aastat enam muuta, välja arvatud juhtudel, kui muutmine on tingitud muutustest teatava prioriteedi eraldistes või teatavate tegevuste etapipõhisest elluviimisest. Komisjon hindab eesmärkide saavutamist, võttes arvesse kava rakendamise lõpparuandes esitatud teavet, sealhulgas elemente ja tegureid, mis võisid seatud eesmärkide saavutamist oluliselt mõjutada.

5.1. Väljundnäitajate saavutamise väärtustest teatamine

Rakendamise lõpparuandes või EMKFi puhul viimase aasta rakendusaruandes esitatud väljundnäitajate saavutamise väärtused peaksid viitama sellele, mida on saavutatud rakenduskava raames toetatud tegevuste abil. Ehkki näitajate saavutamise väärtused peaksid vastama 31. detsembril 2023 valitsevale olukorrale, võib EMKFi puhul tegelikult nendes dokumentides esitada kaasrahastatud tegevuste väljundid kuni rakendamise lõpparuande või rakendamise viimase aastaaruande esitamise kuupäevani. Rakenduskava auditeerimisasutused peaksid tegema järeldused viimast aruandeaastat käsitlevas auditeerimise aastaaruandes esitatud tulemusnäitajate usaldusvärsuse kohta.

Etapipõhiste tegevuste puhul (vt käesolevate suuniste punkti 6) võib kava rakendamise lõpparuandes kajastada ainult programmitöö perioodiga 2014–2020 hõlmatud etapi tegelikke näitajaid. Muud väljundnäitajad (koos nendega seotud kuludega) tuleb esitada programmitöö perioodi 2021–2027 raames.

Mittetoimivate tegevuste puhul (vt käesolevate suuniste punkti 7) võib kava rakendamise lõpparuandes kajastada ainult programmi raames deklareeritud kulude põhiseid tegelikke väljundnäitajaid. Teatavatel juhtudel tähendab see väljundnäitajate puudumist. Mittetoimivate tegevuste tulemuslikkust hinnatakse pärast 15. veebruari 2027 – see on tähtaeg, mil liikmesriigid peavad sellised tegevused füüsiliselt lõpetama või täielikult rakendama ning tagama, et need aitavad saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärgi.

5.2. Tulemusraamistiku mõju lõpetamisele

Komisjon hindab tulemusraamistiku näitajate sihtväärtuste saavutamist, lähtudes rakendamise lõpparuandes või EMKFi puhul viimases rakendamise aastaaruandes esitatud väärtustest.

Liikmesriik võib teha ettepaneku eesmärkide läbivaatamiseks nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, nt majandus-, keskkonna- ja tööturu tingimuste oluliste muutuste korral ning juhul, kui läbivaatamine tuleneb konkreetse prioriteedi eraldiste muudatustest⁽³⁶⁾. Liikmesriigid võivad soovitada eesmärkide läbivaatamist rakenduskava muutmise teel juhul, kui teatavad tegevused viiakse ellu etappide kaupa, vastavalt käesolevate suuniste punktile 6.

Tõsine ebaõnnestumine ainult finantsnäitajate, väljundnäitajate ja peamiste rakendamisetappidega seotud eesmärkide saavutamisel võib kaasa tuua finantskorrektsioone, kui on täidetud ühissätete määruse artikli 22 lõikes 7 sätestatud tingimused⁽³⁷⁾. Tõsist ebaõnnestumist hinnatakse vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 215/2014⁽³⁸⁾ artikli 6 lõigetes 3 ja 4 sätestatud kriteeriumidele.

⁽³⁶⁾ Ühissätete määruse II lisa punkt 5; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 34 lõike 1 ja Euroopa territoriaalse koostöö lepingu artikli 8 lõike 2 esimese lõigu punkti b alapunkti v alusel.

⁽³⁷⁾ Ühissätete määruse artikli 22 lõige 7 ja artikli 144 lõige 4; viimast kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

⁽³⁸⁾ Komisjoni 7. märtsi 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 215/2014, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta) rakenduseeskirjad seoses kliimamuutuste alase eesmärgi raames antavate toetuste meetodika, tulemusraamistiku vahe-eesmärkide ja eesmärkide kindlaksmääramise ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide sekkumiskategooriate nomenklatuuriga (ELT L 69, 8.3.2014, lk 65). Määruse (EL) 215/2014 artiklit 6 kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 34 lõike 1 ja Euroopa territoriaalse koostöö lepingu artikli 8 lõike 2 esimese lõigu punkti b alapunkti v alusel.

Kui programmi haldav asutus otsustab lisada sellesse mittetoimivad tegevused, võib väljundnäitajate puudumine kahjustada tulemusraamistiku jaoks valitud eesmärkide saavutamist. Kui programmis sisalduvad mittetoimivad tegevused põhjustavad olulise vajakajäämise tulemusraamistikus sätestatud eesmärkide saavutamisel, loetakse liikmesriigi kohustuseks sellised tegevused füüsiliselt lõpetada või täielikult rakendada ja tagada, et need aitavad kaasa asjaomaste prioriteetide eesmärkide saavutamisele, 15. veebruariks 2027, tuginedes ühissätete määruse artikli 22 lõikes 7 osutatud eesmärkide saavutamiseks võetavatele parandusmeetmetele. Tingimus on, et asjaomased tegevused tagavad vajalikud väljundnäitajad käesolevate suuniste punktis 7 sätestatud lisaperioodil. Finantskorrektsioone võib rakendada juhul, kui väljundnäitajaid ei esitata 15. veebruariks 2027.

Kui teatavate etapipõhiselt elluviidavate tegevuste tulemusena ei saavutata tulemusraamistiku jaoks valitud eesmärgi, võib komisjon otsustada kohaldada finantskorrektsiooni vastavalt ühissätete määruse artikli 22 lõikele 7.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 480/2014⁽³⁹⁾ artikli 2 kohaselt määratakse finantskorrektsioon kindlaks ühte määra alusel, võttes arvesse saavutuse/kasutusvõime koefitsienti, st tulemusraamistiku kõigi väljundnäitajate ja peamiste rakendusetappide lõplike saavutusmäärade keskmise ning asjaomase prioriteedi tulemusraamistiku kohase finantsnäitaja lõpliku saavutusmäära suhet. Sama delegeeritud määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt kohaldatakse kindlat määra fondi toetusele, mis määratakse kindlaks lähtuvalt liikmesriigi poolt selle prioriteedi raames deklareeritud kuludest. Delegeeritud määruse artikli 3 lõike 4 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni taset, kui kindel määr on ebaproportsionaalne.

Ühissätete määruse artikli 92b lõike 13 punkti c⁽⁴⁰⁾ kohaselt ei kohaldata REACT-EU vahendite suhtes tulemusreservi nõudeid ja tulemusraamistiku kohaldamise nõudeid.

6. TEGEVUSTE ETAPIPÕHINE ELLUVIIMINE KAHE PROGRAMMITÖÖ PERIOODI JOOKSUL

Käesolev jagu põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁽⁴¹⁾ artiklil 118, milles on sätestatud tingimused „sellise tegevuse valimiseks, mis koosneb määruse (EL) nr 1303/2013 alusel toetuse saamiseks valitud ja alustatud tegevuse teisest etapist“, ning määruse (EL) 2021/1060 artiklil 118a, milles on sätestatud tingimused „järgjärgulise rakendamise alla kuuluvate tegevuste jaoks, mis valiti toetuse saamiseks välja enne 29. juunit 2022 vastavalt määrusele (EL) nr 1303/2013“ ja fondispetsiifilistele määrustele⁽⁴²⁾ ⁽⁴³⁾.

⁽³⁹⁾ Komisjoni 3. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 480/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (ELT L 138, 13.5.2014, lk 5). Määruse (EL) 480/2014 artikleid 2 ja 3 kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 34 lõike 1 ja Euroopa territoriaalse koostöö lepingu artikli 8 lõike 2 esimese lõigu punkti b alapunkti v alusel.

⁽⁴⁰⁾ Muudetud määrusega (EL) 2020/2221.

⁽⁴¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159, muudetud FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039).

⁽⁴²⁾ Joonealustes märkustes 2–6 osutatud määrused.

⁽⁴³⁾ Ei kohaldata ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA II) piiriülese koostöö programmide suhtes.

Lõppdokumentide esitamise ajal peaksid tegevused olema füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ja aitama saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärgi. Kuid arvestades, et mõnikord on tegevusi keeruline programmitöö perioodiga kooskõlastada, ning selleks, et tagada tegevuste lõpuleviimine ja aidata saavutada poliitilisi eesmärgi, vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 118, on võimalik viia tegevuse teine etapp üle programmitöö perioodi 2021–2027 (erandiks on rahastamisvahendid), eeldusel, et täidetud on kõik järgmised tingimused:

- tegevust ei kaasrahastatud programmitöö perioodil 2007–2013 fondidest ega EMKFist;
- tegevuse mõlema etapi kogukulud ületavad 5 miljonit eurot;
- tegevusel on rahastamise seisukohast kaks eristatavat etappi;
- kulude kohta on olemas üksikasjalik ja täielik kontrolljälg tagamaks, et samu kulusid ei deklareerita komisjonile kaks korda;
- tegevuse teine etapp vastab programmitöö perioodil 2021–2027 ERFist, ESF+ist, Ühtekuuluvusfondist või EMKVFist⁽⁴⁴⁾ toetuse saamise tingimustele ja on kooskõlas kõigi programmitöö perioodi 2021–2027 suhtes kohaldatavate eeskirjadega;
- liikmesriik kohustub vastavalt ühissätete määruse artiklile 141 esitatud rakendamise lõpparuandes või EMKFI puhul viimases rakendamise aastaaruandes lõpetama programmitöö perioodi 2021–2027 ajal teise ja viimase etapi.

Samuti, olenemata määruse (EL) 2021/1060 artiklist 118, käsitatakse tegevusi, mis valiti toetuse saamiseks ja mida alustati enne 29. juunit 2022 ühissätete määruse ja fondispetsiifiliste määruste⁽⁴⁵⁾ alusel, toetuskõlblikuna ka määruse (EL) 2021/1060 ja vastavate fondispetsiifiliste määruste alusel programmitöö perioodil 2021–2027⁽⁴⁶⁾ kooskõlas käesoleva määruse artikliga 118a⁽⁴⁷⁾. Seetõttu kehtivad nende etapiviisiliste projektide mõlema etapi suhtes kõik programmitöö perioodi 2014–2020 toetuskõlblikkuse tingimused. 2021.–2027. aasta eeskirjad vahendite valdkondliku keskendamise kohta jäävad samaks.

Erandina määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõigetest 1 ja 2 võib korraldusasutus⁽⁴⁸⁾ otsustada anda sellistele tegevustele toetust määruse (EL) 2021/1060 alusel, kui on täidetud järgmised tingimused:

- tegevuse mõlema etapi kogukulud ületavad 1 miljonit eurot;
- tegevusel on rahastamise seisukohast kaks eristatavat etappi;
- kulude kohta on olemas üksikasjalik ja täielik kontrolljälg tagamaks, et samu kulusid ei deklareerita komisjonile kaks korda;

⁽⁴⁴⁾ Programmitöö perioodi 2021–2027 raames on nimetus Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) muudetud Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondiks (EMKVF).

⁽⁴⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1300/2013, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1299/2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 2014/508.

⁽⁴⁶⁾ Määruse (EL) 2021/1060 artikkel 118a, mis on lisatud FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039.

⁽⁴⁷⁾ Muudetud FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039.

⁽⁴⁸⁾ Euroopa territoriaalse koostöö [ja IPA II] puhul järelevalvekomitee.

- tegevus kuulub asjaomase erieesmärgi raames kavandatud meetmete alla ja on omistatud ühele sekkumise liigile vastavalt määruse (EL) 2021/1060 ⁽⁴⁹⁾ I lisale;
- liikmesriik kohustub vastavalt ühissätete määruse artiklile 141 esitatud rakendamise lõpparuandes või EMKFi puhul viimases rakendamise aastaaruandes lõpetama programmitöö perioodi 2021–2027 ajal teise ja viimase etapi.

Liikmesriigid peaksid esitama koos rakendamise lõpparuandega (või EMKFi puhul viimase aasta rakendusaruandega) kõigi etapipõhiste tegevuste loetelu (vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 118 ja/või artiklile 118a), kasutades käesolevate suuniste I lisas esitatud vormi.

Seda tehes kinnitavad liikmesriigid, et käesolevate suuniste I lisas loetletud tegevused on toimivad, st on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ning aitavad saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke programmitöö perioodi 2021–2027 viimase aruandeaasta kinnituspaketi esitamise tähtajaks. Sel viisil etappideks jagatud tegevust käsitatakse tervikuna ja lõpule viiduna alles siis, kui mõlemad etapid on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ning aidanud saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke. Kui etapipõhist tegevust plaanipäraselt lõpule ei viida, võib mõlemas tegevusetapis teha finantskorrektsioone.

Selleks et taotleda ametlikult suurprojekti etapipõhist lõpuleviimist, peaksid liikmesriigid esitama suurprojekti või teatama suurprojektist, mis on kavas jagada etappideks kahe programmitöö perioodi jooksul, või programmitöö perioodil 2014–2020 juba heaks kiidetud suurprojekti muutmise taotluse (vt käesolevate suuniste punkti 3.2).

Kooskõlas käesolevate suuniste punktiga 11.2 ei või koos rakendamise lõpparuandega (või EMKFi puhul viimase aasta rakendusaruandega) käesolevate suuniste I lisas toodud vormis esitatud etapipõhiste tegevuste loendit muuta pärast lõpetamisdokumentide esitamise tähtaega, välja arvatud juhul, kui komisjon nõuab selle muutmist või selles esineb kirjavigu.

7. MITTETOIMIVAD TEGEVUSED

Nagu eespool märgitud, peavad liikmesriigid lõpetamisdokumentide esitamise ajal tagama, et kõik programmi tegevused (sealhulgas need, mis jagatakse programmitöö perioodil 2007–2013 etappideks) toimivad, st need on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ja on aidanud saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke ⁽⁵⁰⁾.

Liikmesriikidel palutakse viimase eelarveaasta raamatupidamisarvestusest välja arvata kulud, mis on tekkinud ja makstud tegevuste eest, mis ei ole füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ja/või ei aita saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke (edaspidi „mittetoimivad tegevused“). Liikmesriigid võivad siiski otsustada lisada sellised kulud viimase eelarveaasta raamatupidamisarvestusse eeldusel, et

- iga mittetoimiva tegevuse kogukulud ületavad 1 miljonit eurot ja
- komisjonile tõendatud mittetoimivate tegevuste jaoks ettenähtud kogukulud ei ületa 20 % kava jaoks eraldada otsustatud rahastamiskõlblikest kogukuludest (ELi ja riiklikud kulud).

Mittetoimivate tegevuste kulude viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestusse lisamise teel kohustuvad liikmesriigid hiljemalt 15. veebruariks 2027 kõik sellised mittetoimivad tegevused füüsiliselt lõpetama või täielikult rakendama ja tagama, et need aitavad saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke, ning maksuma asjaomased summad ELi eelarvesse tagasi, kui need tegevused nimetatud kuupäevaks ei toimi.

⁽⁴⁹⁾ Muudetud FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039.

⁽⁵⁰⁾ Ühissätete määruse artiklis 71 sätestatud tingimusi täitnud, aga rakenduskava lõpetamisel enam mitte toimivat tegevust ei tuleks lugeda mittetoimivaks tegevuseks.

Liikmesriigid peaksid esitama koos rakendamise lõpparuandega (või EMKFi puhul viimase aasta rakendusaaruandega) kõigi rakenduskavasse kuuluvate mittetoimivate tegevuste loetelu, kasutades käesolevate suuniste II lisas esitatud vormi. Liikmesriigid peaksid jälgima mittetoimivaid tegevusi ja esitama 15. veebruariks 2027 komisjonile vajaliku teabe nende füüsilise lõpetamise või täieliku rakendamise ning nende panuse kohta asjaomaste prioriteetide eesmärkide saavutamisse.

Kui tegevused ei toimi 15. veebruariks 2027, peaksid liikmesriigid, võttes arvesse lõpetamise ja rakendamise ning tegevuste üldeesmärkide saavutamise seisu, esitama komisjonile korrigeerimist vajavad summad ja põhjendused nimetatud summade arvutamise kohta. Pärast selle teabe saamist alustab komisjon asjaomaste summade sissenõudmist. Kõik õigusnorme rikkuvad summad võib asendada toetuse maksimummäära ületavate kuludega (kui need on olemas).

Kui komisjon ei nõustu korrigeeritavate summade arvutuskäiguga, võib ta otsustada algatada finantskorrektsiooni menetluse.

Samuti võib tegevuste füüsiliselt lõpetamata või täielikult rakendamata jätmise ja/või asjaomaste prioriteetide eesmärkidesse panustamata jätmise eespool nimetatud tähtjaks anda alust rakendada finantskorrektsioone olulise vajakajäämise tõttu tulemusraamistikus sätestatud eesmärkide saavutamisel ⁽⁵¹⁾.

8. **TEGEVUSED, MIDA MÕJUTAVAD RIIKLIKUD UURIMISED VÕI MIS ON PEATATUD KOHTUMENETLUSE VÕI HALDUSKAEBUSEGA, MILLEL ON PEATAV TOIME**

Enne lõpetamisdokumentide esitamist peaksid liikmesriigid otsustama, kas arvata viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestusest osaliselt või täielikult välja kulud tegevustele, mida mõjutavad käimasolevad riiklikud uurimised või mis on peatatud kohtumenetluse või halduskaebusega, millel on peatav toime.

Käimasolevate riiklike uurimiste näideteks on uurimised, mida viivad läbi programmi haldavatest asutustest erinevad riiklikud asutused (näiteks politseiuurimine, kohtulik või kriminaaluurimine) ning mille tulemus võib mõjutada kulude seaduslikkust ja korrektsust.

Tegevuse peatamine kohtumenetluse või halduskaebusega ei pikenda ühissätete määruse artikli 65 lõikes 2 sätestatud rahastamiskõlblike kulude kandmise lõpptähtaega ⁽⁵²⁾.

Deklareerida ei või selliste tegevuste kulusid, mis on peatatud kohtumenetluse või halduskaebusega, millel on peatav toime, pärast viimase aruandeaasta vahemakse lõpliku taotluse tegemist.

Kui sellised tegevused, mida mõjutavad käimasolevad riiklikud uurimised või mis on peatatud kohtumenetluse või halduskaebusega, millel on peatav toime, ei ole viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestusest välja arvatud, peaksid liikmesriigid koos rakendamise lõpparuandega esitama kõnealuste tegevuste loendi, kasutades käesolevate suuniste III lisas esitatud vormi.

Liikmesriigid peavad teatama ⁽⁵³⁾ komisjonile riiklike uurimiste, kohtumenetluste ja halduskaebuste tulemustest. Kui tuvastatakse õigusnormide rikkumine, alustab komisjon asjaomaste summade sissenõudmist. Kõik õigusnorme rikkuvad summad võib asendada toetuse maksimummäära ületavate kuludega (kui need on olemas).

⁽⁵¹⁾ Ühissätete määruse artikli 22 lõige 7.

⁽⁵²⁾ IPA II rakendusmääruse artikli 43 lõikes 1 on sätestatud, et IPA II piiriülese koostöö programmide kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäev on 31. detsember 2023.

⁽⁵³⁾ Ilma et see piiraks õigusnormide rikkumisest teatamise kohustusi kooskõlas komisjoni 8. juuli 2015. aasta delegeeritud määrusega (EL) 2015/1970, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1303/2013 erisätetega, mis käsitlevad eeskirjade eiramisest teatamist seoses Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondiga (ELT L 293, 10.11.2015, lk 1). Määrust (EL) 2015/1970, mis põhineb ühissätete määruse artikli 122 lõikel 2, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

9. KULUD, MIDA MÕJUTAVAD KÄIMASOLEVAD OLAFI UURIMISED JA ARUANDED VÕI KOMISJONI VÕI EUROOPA KONTROLLIKOJA AUDITID

Enne lõpetamisdokumentide esitamist kutsutakse liikmesriike üles viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestusest välja jätma kulud, mida mõjutavad OLAFi käimasolevates uurimistes (kui sellised uurimised ja asjaomased mõjutatud kulud on liikmesriikidele selles etapis teada), OLAFi aruannetes või komisjoni või Euroopa kontrollikoja auditite käigus tuvastatud võimalikud õigusnormide rikkumised. Kui liikmesriik vaidlustab sellised leiud või asjaomased mõjutatud kulud ja lisab mõjutatud kulud raamatupidamisarvestusse, jätkab komisjon vastuolulist menetlust, mille tulemusena võidakse rakendada finantskorrektsiooni. Ilma et see piiraks ühissätete määruse artikli 145 lõiget 7 ⁽⁵⁴⁾, võib õigusnorme rikkuvad summad asendada toetuse maksimummäära ületavate kuludega (kui need on olemas).

10. ÕIGUSNORME RIKKUVAD KULUD

Mis tahes aruandeaasta raamatupidamisaruanded, sh lõpparuanded, sisaldavad iga prioriteedi ning vajaduse korral fondi ja piirkonnakategooria tasandil

- aruandeaasta jooksul tühistatud ja sissenõutud summasid;
- aruandeaasta lõpu seisuga sissenõudmisele kuuluvaid summasid;
- ühissätete määruse artikli 71 kohaselt sissenõutud summasid ja
- summasid, mida ei ole võimalik sisse nõuda ⁽⁵⁵⁾.

Tühistatud ja sissenõutud, sissenõudmisele kuuluvate ning ühissätete määruse artikli 71 kohaste sissenõutud summade ja sissenõutamatute summade aruandluse vorming on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisas kehtestatud raamatupidamisarvestuse vormis (vastavalt 2., 3., 4. ja 5. liide) ⁽⁵⁶⁾.

10.1. Õigusnorme rikkuvate summade käsitlemine viimasel aruandeaastal

Arvestades, et pärast 31. juuliks 2024 esitatavat vahemakse lõpptaotlust ei saa komisjonile enam ühtki maksetaotlust esitada, tuleb kõik vajalikud mahaarvamised (olenemata asjaolust, et need võivad viidata eelmistel aruandeaastatel deklareeritud kuludele) teha viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses ja esitada vastavalt raamatupidamisarvestuse vormidele, eriti 1., 2. ja 8. liites toodud vormidele.

See ei puuduta sissenõutavaid summasid, summasid, mida ei ole võimalik sisse nõuda, ega nende suuniste punktides 8 ja 9 osutatud summasid, mille puhul liikmesriik otsustas mõjutatud kulud raamatupidamisarvestusse jätta.

Kui vastavalt ühissätete määruse artikli 137 lõikele 2 ⁽⁵⁷⁾ otsustab liikmesriik kulude seaduslikkuse ja korrektsuse käimasoleva hindamise tõttu viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestusest välja jätta, siis juhul, kui kõnealused kulud osutuvad seejärel seaduslikuks ja korrektseks, ei saa neid uuesti deklareerida, sest nende kohta ei esitata enam vahemaksetaotlusi.

10.2. Sissenõutavad ja sissenõutamatud summad

Viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses võivad liikmesriigid esitada sissenõutavaid summasid ja sissenõutamatuid summasid, mis on seotud nii eelmistel aruandeaastatel kui ka viimasel aruandeaastal deklareeritud kuludega ⁽⁵⁸⁾. Liikmesriigid võivad viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses kajastada ka summasid, millest on saanud sissenõutavad või sissenõutamatud summad pärast viimase aruandeaasta lõppu, kuid enne lõpetamisdokumentide esitamist.

⁽⁵⁴⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

⁽⁵⁵⁾ Ühissätete määruse artikli 137 lõike 1 punkt b.

⁽⁵⁶⁾ VII lisa, mis põhineb ühissätete määruse artikli 137 lõikel 3, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

⁽⁵⁷⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

⁽⁵⁸⁾ Selleks et liikmesriigid saaksid kasutada ühissätete määrusest tulenevat võimalust deklareerida lõpetamisel või pärast lõpetamist sissenõutamatute summadena need sissenõutavad summad, mis on seotud programmitöö perioodi viimase aruandeaastaga.

Komisjon jätab lõppmakse arvutamisel välja summad, mille kohta on teatatud, et need on sissenõutavad summad, mida ei ole võimalik sisse nõuda ⁽⁵⁹⁾.

Komisjon otsustab vastavalt komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2016/568 ⁽⁶⁰⁾ kehtestatud korrale sissenõudmismenetluse tulemuste ja/või komisjoni sissenõutamatuid summasid käsitleva hinnangu alusel, kas teatatud summad liidu eelarvest tagasi maksta. Raamatupidamisarvestuse 1. liitesse tuleks lisada ka 3. ja 5. liites esitatud summad, mis on seotud viimasel aruandeaastal deklareeritud kuludega, et hüvitada võimalikud tulevased kulud liidu eelarvest, kuni ilmnevad selliste menetluste või hindamiste tulemused.

Liikmesriik peaks komisjoni võimalikult kiiresti teavitama poolelioleva sissenõudmismenetluse tulemustest.

Kui liikmesriik jõuab järeldusele, et sissenõutamatud summad tuleks kanda liidu eelarvesse, peaks ta esitama komisjonile taotluse sellise järelduse kinnitamiseks, järgides komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/568 lisas esitatud vormi. Komisjon otsustab, kas sissenõutamatud summad tuleks kanda liidu eelarvesse vastavalt sama määruse artiklis 3 kehtestatud eeskirjadele. See puudutab komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 kavade aastaaruandeid käsitlevas VII lisas esitatud programmikontode 5. liites esitatud summasid, mida ei ole võimalik sisse nõuda (edaspidi „sissenõutamatud summad“), ja samuti sama lisa 3. liites esitatud summasid (edaspidi „sissenõutavad summad“) sissenõutavate summadena, mis võivad muutuda tagastamatuteks summadeks pärast seda, kui viimane aastaaruanne on esitatud.

10.3. **Õigusnormide rikkumise oht, mille tõttu peavad programmi haldavad asutused komisjonile juba deklareeritud kulusid uuesti tõendama**

Kui on tuvastatud õigusnormide rikkumise oht ja selle tulemusena peavad programmi haldavad asutused komisjonile juba deklareeritud kulusid uuesti tõendama, peavad riikide ametiasutused pidama kinni järgmistest tähtaegadest:

- viimasele aruandeaastale eelneva aruandeaasta raamatupidamisarvestusest vastavalt ühissätete määruse artikli 137 lõikele 2 välja jäetud kulude puhul tuleb lisakontroll lõpetada õigel ajal, et kulusid oleks võimalik deklareerida hiljemalt viimase aruandeaasta viimases vahemaksetaotluses, mille esitamise tähtaeg on 31. juuli 2024;
- õigusnormide rikkumise ohu korral, millega kaasneb viimasel aruandeaastal deklareeritud kulude täiendav tõendamine, tuleks otsus nende seaduslikkuse ja korrektsuse kohta ning seega otsus selle kohta, kas jätta need kulud viimasesse aastaaruandesse või sealt välja, vastu võtta aastaaruande koostamise käigus – aastaaruande esitamise tähtaeg on 15. veebruar 2025 või komisjoni antud ajapikenduse puhul 1. märts 2025.

10.4. **Pärast lõpetamist sissenõutavad summad**

Kui liikmesriik tuvastas pärast lõpetamist seoses raamatupidamisarvestuses sisalduvate kuludega õigusnormide rikkumisi, tuleb pärast lõpetamist sissenõutud summad liidu eelarvesse tagasi maksta. Kõik õigusnorme rikkuvad summad võib asendada toetuse maksimummäära ületavate kuludega (kui need on olemas).

⁽⁵⁹⁾ Selle tulemusena tuleb positiivse lõppmakse korral tasuda või tasaarveldada väiksem summa või tagasi maksta suurem summa juhul, kui lõppmakse on sissenõudmine.

⁽⁶⁰⁾ Komisjoni 29. jaanuari 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/568, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1303/2013 seoses tingimuste ja menetlustega, mille alusel tehakse kindlaks, kas liikmesriigid peavad tagasi maksuma Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondiga seotud summad, mida ei ole võimalik sisse nõuda (ELT L 97, 13.4.2016, lk 1). Määrust (EL) 2016/568, mis põhineb ühissätete määruse artikli 122 lõikel 2, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

11. LÕPETAMISDOKUMENTIDE ESITAMINE

11.1. Lõpetamisdokumentide esitamise tähtaeg

Lõpetamisdokumendid tuleb esitada 15. veebruariks 2025 ⁽⁶¹⁾ (erandina tuleb EMKFi puhul viimane rakendamise aastaaruanne esitada 31. maiks 2024 ⁽⁶²⁾). Komisjon võib seda tähtaega vastavalt finantsmääruse artikli 63 lõikele 7 pikendada 1. märtsini 2025, kui asjaomane liikmesriik on sellest teatanud.

Komisjon vabastab automaatselt selle osa kulukohustustest, mis on 31. detsembril 2023 veel avatud, juhul kui komisjonile ei ole lõpetamisdokumente esitatud 15. veebruariks 2025 (või komisjoni antud ajapikenduse korral 1. märtsiks 2025) ⁽⁶³⁾. Sellisel juhul lõpetatakse rakenduskava olemasoleva teabe alusel.

Mis tahes lõpetamisdokumendi esitamata jätmine võib viidata tõsisele puudusele rakenduskava juhtimis- ja kontrollisüsteemis, mis seab ohtu programmile juba makstud liidu toetuse. Komisjon võib sellistel juhtudel otsustada rakendada finantskorrektsiooni.

11.2. Lõpetamisdokumentide muutmine pärast nende esitamistähtaega

Liikmesriigid ei tohi ühtegi lõpetamisdokumenti pärast selle esitamistähtaega muuta, välja arvatud juhul, kui komisjon nõuab muutmist või esineb kirjavigu.

11.3. Dokumentide kättesaadavus

Kooskõlas ühissätete määruse artikli 140 lõikega 1 ⁽⁶⁴⁾ võib dokumentide kättesaadavusperioodi katkestada kas haldus- ja kohtumenetluste korral või komisjoni nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel.

Kui liikmesriik on jaganud tegevuse kahe programmitöö perioodi vahel etappideks (vastavalt käesolevate suuniste punktile 6), esitab komisjon kooskõlas ühissätete määruse artikli 140 lõike 1 neljanda lõiguga taotluse katkestada sellise tegevuse esimese etapi dokumentide säilitamisperiood seniks, kuni algab tegevuse teise etapi dokumentide säilitamisperiood.

Kui liikmesriik otsustas kasutada komisjoni antud lisaega mittetoimiva tegevuse füüsiliseks lõpetamiseks või täielikuks elluviimiseks ning selle tagamiseks, et see aitab saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke (vt käesolevate suuniste punkti 7), esitab komisjon vastavalt ühissätete määruse artikli 140 lõikele 1 taotluse katkestada sellise tegevuse dokumentide säilitamisperiood seniks, kuni komisjonile teatatakse kõnealuse tegevuse toimimisest, st see on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ja aidanud saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärke.

Katkestust põhjendatakse asjaoluga, et kogu tegevuse (mõlema etapi) üldist rahastamiskõlblikkust ja toimimist saavad kontrollida või auditeerida ainult komisjoni talitused või Euroopa Kontrollikoda pärast tegevuse lõpetamist.

⁽⁶¹⁾ Ühissätete määruse artikkel 138 ja artikli 141 lõige 1 ning finantsmääruse artikli 63 lõige 5. Ühissätete määruse sätteid kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

⁽⁶²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määruse (EL) nr 508/2014 (Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011) artikli 114 lõige 1 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

⁽⁶³⁾ Ühissätete määruse artikli 136 lõige 2; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 4 alusel.

⁽⁶⁴⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

12. LÕPETAMISDOKUMENTIDE SISU

12.1. Rakendamise lõpparuanne

ERFist, ESFist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate kavade rakendamise lõpparuanne peab sisaldama ühissätete määruse artikli 50 lõigetes 2 ja 5 (majanduskasvu ja tööhõivesse, Euroopa territoriaalsesse koostöösse ja IPA II programmidesse investeerimise eesmärk) ⁽⁶⁵⁾ ja artikli 111 lõikes 3 (majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärk) ⁽⁶⁶⁾ kirjeldatud teavet.

Rakendamise lõpparuande struktuur on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 V lisas (majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärk) ja X lisas (Euroopa territoriaalse koostöö eesmärk) ⁽⁶⁷⁾.

Kooskõlas ühissätete määruse artikli 92b lõike 7 kolmanda lõiguga ⁽⁶⁸⁾ esitavad liikmesriigid rakendamise lõpparuandes andmed REACT-EU vahenditest tehtud täiendavate esialgsete eelmaksete kasutamise kohta, et lahendada rändeprobleeme, mis on tingitud Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist, ning nende täiendavate esialgsete eelmaksete panuse kohta majanduse taastamisse.

Liikmesriigid esitavad rakendamise lõpparuandes ka andmed ühissätete määruse artikli 98 lõike 4 neljandas lõigus ⁽⁶⁹⁾ sätestatud tingimuse täitmise kohta, mille kohaselt juhul, kui programmil on spetsiaalne prioriteetne suund Venemaa Föderatsiooni sõjalisest agressioonist tulenevate rändeprobleemidega seotud tegevuste rahastamiseks, kasutades ühissätete määruse artikli 98 lõike 4 esimeses ja teises lõigus ette nähtud paindlikkust, eraldatakse vähemalt 30 % selle prioriteetse suuna rahalistest eraldistest tegevustele, mille toetusesaajad on kohalikud omavalitsused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes tegutsevad kohalikes kogukondades. Kui see tingimus ei ole täidetud, vähendab komisjon asjaomase prioriteetse suuna raames tehtavaid tagasimakseid proportsionaalselt, et tagada selle tingimuse täitmine programmile makstava lõppmakse arvutamisel.

Rakendamise lõpparuanne peab sisaldama veel järgmist:

- loetelu kõigist etapipõhistest tegevustest koos esimese etapi rahastamiskõlblike kuludega, mis tehti programmitöö perioodil 2014–2020, vastavalt käesolevate suuniste punktile 6. Loetelu koostamisel tuleb järgida käesolevate suuniste I lisas esitatud vormi;
- loetelu kõigist mittetoimivatest tegevustest vastavalt käesolevate suuniste punktile 7. Loetelu koostamisel tuleb järgida käesolevate suuniste II lisas esitatud vormi;
- loetelu kõigist tegevustest, mida mõjutavad käimasolevad riiklikud uurimised või mis on peatatud kohtumenetluse või halduskaebusega, millel on peatav toime, vastavalt käesolevate suuniste punktile 8. Loetelu koostamisel tuleb järgida käesolevate suuniste III lisas esitatud vormi.

EMKFist toetatavate kavade puhul ei ole rakendamise lõpparuannet vaja. Selle asemel tuleb viimase aasta rakendusaruanne (mis peaks vajaduse korral sisaldama käesolevate suuniste I, II ja III lisa tabelleid) esitada 31. maiks 2024, mis peaks sisaldama ühissätete määruse artikli 50 lõikes 2 ja määruse (EL) nr 508/2014 artiklis 114 kirjeldatud teavet. Sellise iga-aastase rakendusaruande struktuur on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1362/2014 lisas.

⁽⁶⁵⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 42 alusel.

⁽⁶⁶⁾ Euroopa territoriaalse koostöö määruse artiklit 14 kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 42 lõike 1 alusel.

⁽⁶⁷⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 42 lõike 1 alusel.

⁽⁶⁸⁾ Muudetud 12. aprilli 2022. aasta määrusega (EL) 2022/613.

⁽⁶⁹⁾ Muudetud FAST-CARE määrusega (EL) 2022/2039. Artiklit 98 kohaldatakse ainult majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi suhtes.

12.1.1. Aruanded suurprojektide kohta ⁽⁷⁰⁾

Kui rakendamise lõpparuandesse on lisatud suurprojekt (komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 V lisa tabel 12), kinnitab liikmesriik, et suurprojekt on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud ning aitab saavutada asjaomaste prioriteetide eesmärgi. Suurprojektidest, mis ei toimi või on etapipõhised, tuleks aru anda vastavalt käesolevate suuniste punktidele 6 ja 7.

Tabeli 12 veerus „Märkused“ peaksid liikmesriigid märkima, kas suurprojekt on ellu viidud esitatud dokumentide kohaselt või on sellest teatatud komisjonile ühissätete määruse artikli 102 või 103 alusel, mis oli alus komisjoni otsusele, millega kiideti heaks projekti rahaline toetus otsuse või vaikiva kokkuleppe vormis. Liikmesriigid peaksid kirjeldama ja selgitama kõiki erinevusi suurprojekti rakendamisel võrreldes eespool nimetatud dokumentides sätestatuga.

Komisjon hindab elluviidud suurprojekti vastavust esitatud või teavitusdokumentidele (ja vajaduse korral vastavust komisjoni otsusele rahalise toetuse heakskiitmise kohta). Hindamise käigus võtab komisjon arvesse elluviidud suurprojekti ja komisjoni heakskiitu toetavate dokumentide mittevastavusega kaasnevaid põhjuseid ja tagajärgi ning võib kehtestada finantskorrektsiooni.

12.1.2. Vastuvõtmine ja tähtajad

Komisjon vaatab rakendamise lõpparuande läbi ja teatab liikmesriigile oma tähelepanekutest viie kuu jooksul alates aruande kättesaamisest ⁽⁷¹⁾. Kui komisjon ei esita oma tähelepanekuid nimetatud tähtaja jooksul, loetakse aruanne vastuvõetuks.

Liikmesriikidel on kaks kuud aega, et vastata rakendamise lõpparuande kohta tehtud komisjoni tähelepanekutele. Komisjon võib liikmesriigi taotlusel seda tähtaega kahe kuu võrra pikendada. Rakendamise lõpparuande võetakse vastu, kui komisjonil ei ole tähelepanekuid või kui kõiki komisjoni tähelepanekuid on nõuetekohaselt käsitletud.

12.2. Raamatupidamisaruanded

Viimase aruandeaasta, nagu ka mis tahes muu aruandeaasta raamatupidamisarvestus peab sisaldama ühissätete määruse artikli 137 lõikes 1 kirjeldatud teavet. Raamatupidamisaruannete vorm on esitatud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisas. Nende aruannete ettevalmistamisel tuleb arvesse võtta viimase aruandeaasta erinõudeid (vt punkt 10 eespool).

12.2.1. Kontrollimine ja heakskiitmine

Viimase aruandeaasta raamatupidamisaruande kontrollimisel ja heakskiitmisel järgitakse samu eeskirju, mis on kehtestatud mis tahes muu aruandeaasta raamatupidamisaruannete kontrollimise ja heakskiitmise jaoks.

Komisjon rakendab viimase aruandeaasta raamatupidamisaruande kontrollimise ja heakskiitmise menetlust ning teavitab liikmesriiki 31. maiks 2025, kas ta kiidab aruanded heaks ja kinnitab, et need on täielikud, täpsed ja õiged ⁽⁷²⁾.

⁽⁷⁰⁾ Suurprojektid ei ole seotud EMKFist toetatavate programmidega. Euroopa territoriaalse koostöö ja IPA II programmid ei ole toetanud suurprojekte.

⁽⁷¹⁾ Ühissätete määruse artikli 50 lõige 7; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 42 lõike 1 alusel, viidates omakorda ühissätete määruse artiklile 50.

⁽⁷²⁾ Ühissätete määruse artikkel 139; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

12.3. Liidu vahendite haldaja kinnitus ja iga-aastane kokkuvõttev aruanne

Viimase aruandeaasta vahendite haldaja kinnituse vorm on (nagu iga muu aruandeaasta puhul) esitatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 VI lisas ⁽⁷³⁾.

12.4. Auditiarvamus ja auditeerimise aastaaruanne

Viimase aruandeaasta auditiarvamuse vorm on (nagu iga muu aruandeaasta puhul) esitatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 VIII lisas ⁽⁷⁴⁾.

Viimase aruandeaasta auditeerimisaruande vorm on (nagu iga muu aruandeaasta puhul) esitatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/207 IX lisas ⁽⁷⁵⁾.

Kui ühist juhtimis- ja kontrollisüsteemi kohaldatakse mitme rakenduskava suhtes, võib liikmesriik valida võimaluse esitada nõutud teave ühes auditeerimise aastaaruandes, mis hõlmab kõiki asjaomaseid rakenduskavasid.

Viimase aruandeaasta auditeerimisaruande peaks sisaldama ka järgmist:

- teave komisjoni talituste või Euroopa Kontrollikoja poolt läbiviidud audititest tulenevate avalike leidude kohta, mis tuleks esitada auditeerimise aastaaruande punktis 8 „Muu teave“;
- kinnitus rahastamisvahendiga seotud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta (ühissätete määruse artiklid 41 ja 42);
- kinnitus näitajatega seotud andmete usaldusväärsuse kohta;
- kinnitus, et toetusesaajatele makstud avaliku sektori kulude summa on vähemalt võrdne toetusega, mille komisjon on fondidest ja EMKFist liikmesriigile maksnud (ühissätete määruse artikkel 129 ⁽⁷⁶⁾).

12.4.1. Rahastamisvahendid ⁽⁷⁷⁾

Rahastamisvahendite puhul peaksid rakenduskava auditeerimisasutused saama kinnituse, et lõpetamisel deklareeritud lõplikud summad on rahastamiskõlblikud. See teave tuleks esitada auditeerimisaruande punktis 9 „Üldine kindlustase“ ja vajaduse korral ka teistes aruande osades (eelkõige punktis 4 „Süsteemiauditid“ ja punktis 5 „Tegevusauditid“).

Rahastamisvahendite puhul, mille kohta esitatakse etapipõhised vahemaksetaotlused (ettemaksete osamaksed) ⁽⁷⁸⁾, ei pruugi varasemad auditid hõlmata viimase osamaksetega seotud kulude rahastamiskõlblikkust ja kuni 15 % eelmistes osamaksetes sisalduvatest summadest. Rakenduskava auditeerimisasutused peaksid enne viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuse esitamist saama kinnituse nende kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Lõplik toetusesaaja ei pea siiski olema rahastamisvahendist toetatud investeerimistegevust lõpetamisdokumentide esitamise ajaks lõpetanud. Rakenduskava auditeerimisasutused peaksid aru andma, kuidas nad on selle kinnituse saanud, ja kinnitama komisjonile rahastamisvahendi kogukulude rahastamiskõlblikkust vastavalt ühissätete määruse artiklile 42 viimase aruandeaasta auditeerimisaruandes.

⁽⁷³⁾ VI lisa, mis põhineb ühissätete määruse artikli 125 lõikel 4, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 37 lõike 1 alusel.

⁽⁷⁴⁾ VIII lisa, mis põhineb ühissätete määruse artikli 127 lõikel 5, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 37 lõike 3 alusel.

⁽⁷⁵⁾ IX lisa, mis põhineb ühissätete määruse artikli 127 lõikel 5, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 37 lõike 3 alusel.

⁽⁷⁶⁾ Kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 2 alusel.

⁽⁷⁷⁾ Ei ole asjakohane Euroopa territoriaalse koostöö programmide puhul ega kohaldatav IPA II piiriülese koostöö programmide suhtes.

⁽⁷⁸⁾ Ühissätete määruse artikkel 41.

Lõpetamisjärgus rahastamisvahendite puhul on soovitatav, et rakenduskava auditeerimisasutus käsitleks ülejäänud rahastamiskõlblikke kulusid, mida varem ei olnud tegevuste auditites käsitletud. Kõiki rahastamisvahendeid ei ole vaja lõpetamisel auditeerida, kuid ühtegi rahastamisvahendit ei tohiks juhuslikust valikust välja jätta. Peale selle võivad rakenduskava auditeerimisasutused otsustada valitud rahastamisvahendid oma auditite jaoks rühmitada, arvestades, et saadud tulemusi kohaldatakse kõigi rühma kuuluvate rahastamisvahendite suhtes.

Rakenduskava auditeerimisasutused peaksid läbi viima investeeringute ja halduskulude ning tasude statistilise valimi auditit ning nad võivad neid kulusid käsitleda täiendava valimi perioodi raames, et kasutada varem tehtud auditite tulemusi ⁽⁷⁹⁾.

12.4.2. Andmete usaldusvärsus

Rakenduskava auditeerimisasutused peaksid viimase aruandeaasta auditeerimisaruandes tegema järeldused näitajatega seotud andmete usaldusvärsuse kohta, sealhulgas komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 480/2014 IV lisa tabelis 1 esitatud peamise nõude 6 „Töökindel süsteem andmete kogumiseks, salvestamiseks ja säilitamiseks seire, hindamise, finantsjuhtimise, kontrolli ja auditeerimise otstarbel, sealhulgas ühendused toetusesaajatega elektroonilise andmevahetuse pidamise süsteemidega“ ⁽⁸⁰⁾ hindamise põhjal tehtud järeldus. Kõnealune peamise nõude 6 hinnang peaks hõlmama kinnitust, et komisjonile esitatud koondandmed on õiged.

12.4.3. Toetusesaajatele makstud avaliku sektori kulud

Sertifitseerimisasutus peaks tagama, et lõplikus raamatupidamise aastaaruandes järgitakse ühissätete määruse artiklit 129. Riiklik auditeerimisasutus peaks seda aspekti arvestama oma viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses ja esitama sellekohase saadud kinnituse auditeerimise lõpparuande 6. peatükis.

13. LÕPPMAKSE TEGEMINE

Lõppmaksed tasutakse hiljemalt kolme kuu jooksul pärast viimase aruandeaasta raamatupidamisaruande heakskiitmise kuupäeva või ühe kuu jooksul pärast rakendamise lõpparuande vastuvõtmise kuupäeva, olenevalt sellest, kumb tähtpäev on hilisem ⁽⁸¹⁾.

See ei piira komisjoni õigust katkestada lõppmakse tasumise tähtaeg või selline makse peatada.

14. SEADUSLIKKUSE JA KORREKTSUSEGA SEOTUD KÜSIMUSED

Komisjon võib pärast lõppmakse tasumist ja rakenduskava lõpetamist tõstatada raamatupidamisarvestuses näidatud kulude aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud küsimusi.

Rakenduskava lõpetamine ei piira komisjoni õigust kehtestada finantskorrektsioone vastavalt ühissätete määruse artiklitele 85, 144 ja 145 ⁽⁸²⁾ ning EMKFi puhul ka määruse (EL) nr 508/2014 artiklile 105.

⁽⁷⁹⁾ Seoses ühissätete määruse artikli 38 lõike 1 punktide a ja c alusel loodud rahastamisvahenditega ning sama artikli punkti b alusel loodud ja Euroopa Investeeringupanga (EIP) või muu rahvusvahelise finantsasutuse rakendatud rahastamisvahenditega auditeerivad EIP / Euroopa Investeeringufondi (EIF) või muu rahvusvahelise finantsasutuse nõutavaid halduskulusid ja tasusid EIP/EIFi välisaudiitorid. Peale selle kontrollivad EIP/EIFi välisaudiitorid kõiki halduskulusid ja tasusid, mida EIFi poolt riiklikul tasandil valitud finantsvahendajad laenu- ja kapitaliinstrumentide suhtes rakendavad.

⁽⁸⁰⁾ IX lisa, mis põhineb ühissätete määruse artikli 144 lõikel 6, kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

⁽⁸¹⁾ Ühissätete määruse artikli 141 lõige 2; kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 5 alusel.

⁽⁸²⁾ Neid kolme sätet kohaldatakse IPA II suhtes IPA II rakendusmääruse artikli 46 lõike 6 alusel.

KÕIGI ETAPIPÕHISTE TEGEVUSTE LOEND PROGRAMMITÖÖ PERIOODIDEL 2014–2020 JA 2021–2027

(lisada rakendamise lõpparuandele ⁽¹⁾)

RAKENDUS- KAVA NIMETUS												
	ÜHTNE TUNNUS- KOOD											
PRIORITEET/ FOND/ PIIRKONNA- KATEGORIA	TEGEVUSE VIIDE	TEGEVUSE NIMETUS	VAIKIVA KOKKULEPPE SÕLMIMIS- KUUPÄEV [JA NUMBER] / KOMISJONI HEAKSII- TEV OTSUS (SUURPRO- JEKTIPUHUL)	ARTIKLI 118 KOHASED ETAPI- PÕHISED TEGEVUSED	ARTIKLI 118a KOHASED ETAPIPÕ- HISED TEGEVUSED	TEGEVUSE KOGUKULUD (eurodes)		ESIMESE ETAPI TÕENDATUD KULUDE KOGU- SUMMA (eurodes)	AVALIKU SEKTORI OSALUS ESIMESES ETAPIS (eurodes)	TEISE ETAPI KAVANDA- TUD/LÕPLIK ELLUVIIMISE KUUPÄEV (AASTA, KVARTAL)	PROGRAMMI- TÖÖ PERIOODI 2021–2027 RAKENDUS- KAVA, MILLE RAAMES TEGEVUS LÕPETATAKSE/ LÕPETATI ⁽²⁾	
						Kokku (mõlemad etapid, lõplik või hinnan- guline)	Teine etapp (lõplik või hinnan- guline)					

⁽¹⁾ EMKFi puhul lisada viimase aasta rakendusaruandele.⁽²⁾ Programmitöö perioodi 2021–2027 kuuluva rakenduskava nimi, mille raames lõpetatakse/lõpetati tegevuse teine etapp.

II LISA

MITTETOIMIVATE TEGEVUSTE LOEND

(lisada rakendamise lõpparuandele ⁽¹⁾)

RAKENDUS-KAVA NIMETUS						
ÜHTNE TUNNUSKOOD						
PRIORITEET/ FOND/ PIIRKONNAKATE- GOORIA	TEGEVUSE VIIDE	TEGEVUSE NIMETUS	ABISAAJA/ TOETUSESAAJA NIMI	TEGEVUSE KOGUKU- LUD (eurodes)	TÕENDATUD KULUDE KOGUSUMMA (eurodes)	AVALIKU SEKTORI OSA- LUS (eurodes)

⁽¹⁾ EMKFi puhul lisada viimase aasta rakendusaruandele.

III LISA

SELLISTE TEGEVUSTE LOEND, MIDA MÕJUTAVAD RIIKLIKUD UURIMISED VÕI MIS ON PEATATUD KOHTUMENETLUSE VÕI HALDUSKAEBUSEGA, MILLEL ON PEATAV TOIME

(lisada rakendamise lõpparuandele (*))

RAKENDUSKAVA NIMETUS							
ÜHTNE TUNNUSKOOD							
PRIORITEET/ FOND/ PIIRKONNAKATEGORIA	TEGEVUSE VIIDE	TEGEVUSE NIMETUS	ABISAAJA/ TOETUSESAAJA NIMI	MÕJUTATUD TÕENDATUD KULUDE KOGUSUMMA (eurodes)	MÕJUTATUD AVALIKU SEKTORI OSALUS (eurodes)	TEGEVUSED, MIDA MÕJUTAVAD KÄIMASOLEVAD RIIKLIKUD UURIMISED*	TEGEVUSED, MIS ON PEATATUD KOHTUMENETLUSE VÕI HALDUSKAEBUSEGA, MILLEL ON PEATAV TOIME*

(*) EMKFi puhul lisada viimase aasta rakendusaruandele. Märkida vastavasse veergu X.

NÄIDE PAINDLIKKUSE KOHALDAMISE JA AVALIKU SEKTORI KULUDE PIIRAMISE KOHTA ÜHE FONDIGA PROGRAMMI LÖPPMAKSE ARVUTAMISEL

Lõpetamine 2014-2020

NÄIDE PAINDLIKKUSE KOHALDAMISE JA AVALIKU SEKTORI KULUDE PIIRAMISE KOHTA ÜHE FONDIGA PROGRAMMI LÖPPMAKSE ARVUTAMISEL

Rahastamiskava								Deklareeritud kulud (kõik eelmised aruandeaastad)			Deklareeritud kulud (viimane aruandeaasta)			Viimastel aastatel tasutud kogusumma ja viimasel aastal arvutatud fondi osalus	Arvutus prioriteedi tasandil (kõik aastad, sealhulgas viimane)		Arvutus programmi tasandil	
Prioriteet	Rahastamis-kõlblikud kogukulud	EL (fondi osalus)	Riiklikud vahendid	Riigi avalik sektor	Riigi era-sektor (*)	Avalik sektor / Kokku	Kaas-finantseerimis-määr (**)	Kogukulud	Avaliku sektori osalus	Makstud kõigi aruandeaastate jooksul	Kogukulud	Avaliku sektori osalus	Arvutatud fondi osalus (1)	Paindlikkuse piirmäär	Prioriteedi tasandil allesjäänud summa (2)	Prioriteedi tasandil allesjääva summa ja fondi osaluse ülempiir (3)	Avaliku sektori osaluse ülempiir (4)	
	A = B + (z)	B	(z) = (x) + (y)	(x)	(y)	P / T	C=B/A	D1	E1	P	D	E	F = C * D või C * E	H = B + B * 15%	J = min (M, H)	L = min (J kokku piirkonna-kategooria kohta, B kokku piirkonna-kategooria kohta)	K = min (L kokku programmi tasandil, kokku (E + E1))	
Prioriteet 1	95,000	81,000	14,000	14,000	0	P	85%	70,000	70,000	57,610	30,000	30,000	25,579	83,189	93,150	83,189		
Prioriteet 2	60,000	45,000	15,000	15,000	0	P	75%	34,000	34,000	26,431	20,000	20,000	15,000	41,431	51,750	41,431		
Prioriteet 3	61,000	52,000	9,000	9,000	0	P	85%	44,000	44,000	38,651	20,000	20,000	17,049	55,700	59,800	55,700		
Vähem arenenud	216,000	178,000	38,000	38,000	0			148,000	148,000	122,692	70,000	70,000	57,628	180,320	204,700	180,320	178,000	
Prioriteet 4	800	600	200	150	50	T	75%	500	400	375	220	180	165	540	690	540		
Prioriteet 5	7,000	6,000	1,000	800	200	T	86%	6,500	5,500	5,497	3,500	2,700	3,000	8,497	6,900	6,900		
Prioriteet 6	27,000	20,000	7,000	5,000	2,000	T	74%	20,000	17,000	14,889	4,000	2,200	2,963	17,852	23,000	17,852		
Üleminekutoetus	34,800	26,600	8,200	5,950	2,250			27,000	22,900	20,761	7,720	5,080	6,128	26,889	30,590	25,292	25,292	
Rakenduskava	250,800	204,600	46,200	43,950	2,250			175,000	170,900		77,720	75,080						
														Lõpptulemus fondi tasandil	203,292	245,980		
														Avaliku sektori osaluse ülempiir fondi tasandil			203,292	

(*) Täidetakse ainult siis, kui kogukuludes on ära toodud prioriteetsed suunad.

(**) Viimase vastuvõetud otsuse kaasrahastamismäär.

(1) Summa, mis tuleneb kehtiva rahastamiskava alusel kehtestatud kaasrahastamismäära kohaldamisest deklareeritud rahastamiskõlblike kulude suhtes.

(2) Fondidest saadava abi maksimaalse summa ülempiir, nagu on sätestatud komisjoni rakenduskava heakskiitvas otsuses, suurenes 15 % võrra.

(3) Komisjoni rakenduskava heakskiitvas otsuses sätestatud igast fondist rakenduskavale antava maksimaalse summa ülempiir.

(4) Avaliku sektori kulude piiramine deklareeritud üksnes fondi tasandil.